

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu – GOSPODARKA PREINDUSTRIALNA - STAROŻYTNOŚĆ
2. Kod zajęć/przedmiotu – 18-GPrIStW-11ged2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny) – obowiązkowy
4. Kierunek studiów – GOSPODARKA I EKONOMIA W DZIEJACH
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie) – I
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny) – ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje) – I rok
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW) – 30 h W
9. Liczba punktów ECTS – 4
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców*) / prowadzących zajęcia – prof. UAM dr hab. Katarzyna Balbuza, balbuza@amu.edu.pl
11. Język wykładowy – polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzony zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie)

*proszę podkreślić koordynatora przedmiotu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu
  - zdobycie wiedzy dotyczącej historii gospodarki w okresie starożytnym,
  - zapoznanie się z systemami ekonomicznymi państw starożytnych,
  - zapoznanie się z podejmowanymi próbami reform w zakresie struktur społecznych i rolnictwa,
  - zapoznanie się z technologią w epoce starożytnej,
  - poznanie elementów rozwoju miast starożytnych na wybranych przykładach,
  - zdobycie wiedzy na temat poszczególnych przejawów życia gospodarczego w cywilizacjach starożytnych, m.in.: rozwoju poszczególnych gałęzi gospodarki, produkcji dóbr, handlu, stosunków pieniężnych, a także ruchów społecznych,
  - rozumienie powiązań między przejawami życia społecznego a kondycją gospodarczą państw starożytnych,
  - zdobycie umiejętności uzasadnienia roli państw w kształtowaniu życia gospodarczego,
  - zdobycie umiejętności prowadzenia analizy zagadnień społeczno-gospodarczych starożytności w skali lokalnej i globalnej, oraz powiązania procesów przemian zachodzących w różnych dziedzinach działalności człowieka z myślą ekonomiczną epoki,
  - zdobycie umiejętności oceny roli gospodarki, techniki, handlu i pieniądza w epoce starożytnej,
  - zdobycie umiejętności charakterystyki i oceny podstawy źródłowej, służącej do rekonstrukcji gospodarki starożytnej,
  - kształtowanie postawy szacunku i rozumienia potrzeby zachowania zabytków kultury starożytnej.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują) - Brak wymagań wstępnych.
3. Efekty kształcenia (EU) dla modułu i odniesienie do efektów kształcenia (EK) dla kierunku studiów

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	Zna najważniejsze cechy życia gospodarczego w państwach starożytnych. Zna terminologię z zakresu historii społeczno-gospodarczej i potrafi się nią posługiwać. Zna zależności między procesami gospodarczymi a innymi przejawami życia społecznego.	K_W01; K_W02; K_W03; K_W04;
EU_02	Zna i rozumie treści funkcjonujących w państwach starożytnych teorii społ.-gosp. Rozumie ich wpływ na kształtowanie się postaw społecznych.	K_W05; K_W06;
EU_03	Wykorzystuje poznaną metodologię historii gospodarczej do interpretacji danych gospodarczych i demograficznych. Potrafi gromadzić i przetwarzać dane z zakresu historii gospodarczej oraz formułować wnioski na nich podstawie.	K_W08; K_W09; K_W10;

EU_04	Samodzielnie i w sposób przemyślany zdobywa wiedzę z zakresu historii gospodarczej. Gromadzi i analizuje dane historyczne (w tym demograficzne) z zakresu historii gospodarczej.	K-U01; K_U02;
EU_05	Potrafi zrealizować zadanie badawcze z wykorzystaniem poznanych metod historii gospodarczej i historii myśli ekonomicznej. Analizuje zjawiska i procesy społeczno-gospodarcze z zakresu tematyki zajęć. Wykorzystuje w tym celu poznane pojęcia i terminy właściwe dla historii gospodarczej.	K_U03; K_U04; K_U07;
EU_06	Potrafi, w zakresie tematyki zajęć określić rolę państwa w gospodarce oraz identyfikować społeczne i gospodarcze konsekwencje decyzji politycznych. Potrafi wskazać rolę jednostek i zinterpretować ich decyzje polityczne oraz określić ich skutki społ.-gosp.	K_U06;
EU_07	Potrafi poprawnie formułować wypowiedzi (ustne i pisemne) z zakresu historii gospodarczej omawianego okresu i opatrzyć je odpowiednim aparatem badawczym. Poprawnie wykorzystuje w tym celu poznane pojęcia właściwe dla przedmiotu. Formułuje własne stanowisko na tematy z zakresu historii gospodarczej wykorzystując dostępną literaturę i źródła.	K_U08; K_U09; K_U10;
EU_08	Student prezentuje postawę zrozumienia i szacunku dla dziedzictwa historycznego związanego z aktywnością gospodarczą. Rozumie potrzebę zachowania i ochrony zabytków przemysłowych.	K_K03
EU_09	Szanuje różne punkty widzenia odnośnie poglądów społ.-gosp. Potrafi przedstawić niezależne stanowisko w oparciu o merytoryczną argumentację. Docenia znaczenie wiedzy z zakresu historii gospodarczej w interpretowaniu współczesnych zjawisk społ.-gosp.	K_K04; K_K05;

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu	Symbol/symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu
WARUNKI GEOGRAFICZNE ŚWIATA STAROŻYTNEGO	EU_01 – EU_09
REWOLUCJA NEOLITYCZNA; GOSPODARKA EPOKI BRĄZU: PIERWSZE PAŃSTWA STAROŻYTNE NA BLISKIM WSCHODZIE (SUMER, BABILONIA, ASYRIA, EGIPT)	EU_01 – EU_09
GOSPODARKA W EPOCE ŻELAZA: CYWILIZACJE MINOJSKA I MYKEŃSKA, GRECJA ARCHAICZNA, KOLONIZACJA GRECKA	EU_01 – EU_09
HANDEL W ŚWIECIE STAROŻYTNYM: FENICJANIE, GRECY, ETRUSKOWIE RZEMIOSŁO W ŚWIECIE STAROŻYTNYM	EU_01 – EU_09
POWSTANIE PIENIĄDZA I JEGO ZNACZENIE GOSPODARCZE I IDEOLOGICZNE W ŚWIECIE GRECKIM	EU_01 – EU_09
GOSPODARKA OKRESU KLASYCZNEGO W GRECJI ORAZ HELLENIZMU	EU_01 – EU_09
GOSPODARKA W OKRESIE REPUBLIKI RZYMSKIEJ; EKONOMICZNE SKUTKI EKSPANSJI MILITARNEJ	EU_01 – EU_09
REFORMY GOSPODARCZE W EPOCE CESARSTWA RZYMSKIEGO	EU_01 – EU_09
GOSPODARKA PIENIĘŻNA W EPOCE REPUBLIKI I CESARSTWA	EU_01 – EU_09

ROZKWIT GOSPODARCZY W EPOCE CESARSTWA	EU_01 – EU_09
KRYZYS EKONOMICZNY W III W. N.E. I JEGO KONSEKWENCJE	EU_01 – EU_09
PRZEMIANY GOSPODARCZE W EPOCE PÓŹNOANTYCZNEJ	EU_01 – EU_09
WIELKA WĘDRÓWKA LUDÓW	EU_01 – EU_09
WSPÓŁCZESNA DYSKUSJA NT. GOSPODARKI ANTYCZNEJ: OD PRYMITYWIZMU DO POSTMODERNIZMU	EU_01 – EU_09

5. Zalecana literatura:

- Alföldy G., *Historia społeczna starożytnego Rzymu*, przeł. A. Gierlińska, Poznań 2003
Amemiya T., *Economy and Economics of Ancient Greece*, London, New York 2007
Cameron R., *Historia gospodarcza świata*, Warszawa 1996
Finley M.I., *The Ancient Economy*, Berkeley 1999
Krzywicki L., Posern-Zieliński A. (red.), *Ustroje społeczno-gospodarcze w okresie dzikości i barbarzyństwa*, Poznań 2003
Liverani M., *The Ancient Near East. History, Society and Economy*, London, New York 2013
Niczyporuk P., *Bankierzy i operacje bankierskie w starożytnym Rzymie*, Białystok 2013
Scheidel W., Morris I., Saller R. P., (red.), *The Cambridge Economic History of the Greco-Roman World*, Cambridge 2012
Scheidel W., *The Cambridge Companion to the Roman Economy*, Cambridge 2012
Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu, red. E. Wipszycka, wyd. 2, t. I/II, Warszawa 2001
Wielowiejski J., *Na drogach i szlakach Rzymian*, Warszawa 1984
Wipszycka E., Bravo B., *Historia starożytnych Greków*, t. I-III, Warszawa 1992-2009
Ziółkowski A., *Historia starożytna*, Warszawa 2009.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	
	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	

Inne (jakie?) -	
...	

- 2 Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu								
	EU_01	EU_02	EU_03	EU_04	EU_05	EU_06	EU_07	EU_08	EU_09
Egzamin pisemny	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egzamin ustny									
Egzamin z „otwartą książką”									
Kolokwium pisemne									
Kolokwium ustne									
Test									
Projekt									
Esej									
Raport									
Prezentacja multimedialna									
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)									
Portfolio									
Inne (jakie?) – ustne zaliczenie trzech lektur	X	X	X	X	X	X	X	X	X

- 3 Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	30
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		120
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

---

4 Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): **znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**

dobry plus (+db; 4,5): **bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**

dobry (db; 4,0): **dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**

dostateczny plus (+dst; 3,5): **zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami**

dostateczny (dst; 3,0): **zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami**

niedostateczny (ndst; 2,0): **niezadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**